

„СОЦИАЛИСТЪ“
излиза въ Вторникъ и Петъкъ
Редакция и Административна
офиса се намиратъ
въ София
Неплатени писма не се
приматъ
Ръкописи не се връщатъ

СОЦИАЛИСТЪ

ОРГАНЪ НА РАБОТНИЧЕСКАТА СОЦИАЛЪ-ДЕМОКРАТИЧЕСКА ПАРТИЯ.

Абонаментътъ се връщаща
За год. лева 10 —
„ 6 м. „ 5 —
„ 3 м. „ 2 50
За въ странство 14 лева
Единъ брой 10 ст.
За обявления се плаща по
15 ст. на редъ на 4 страни.

LE SOCIALISTE
Organe du Parti Démocrate-socialiste des travailleurs bulgares

Adresse: Rédaction
„SOCIALISTE“
Sophia

DER SOZIALIST
Organ der bulgar. Sozialdemokratischen Arbeiterpartei

Съ 26-й брой отъ в. „Социалистъ“ се свършва първото му тримъсечие. Понеже редовното излизане на вѣстника зависи отъ редовното предплащане на абонаментитѣ, то ний съобщаваме на ония отъ г. г. абонаментитѣ, които не сж предплатили за второто тримъсечие, да направятъ това, ако искатъ и за напредъ да бждатъ абонати на в. „Социалистъ“. Така сжщо ний молимъ всичкитѣ ни другари да пропагандиратъ въ полза на главния органъ на раб. социалъ-демократическа партия.

Отъ редакцията

АМНИСТИЯТА.

Слѣдъ 18-й Май народния гласъ отъ всички краища на България се иска за общата амнистия въ полза на ония, които политическата страсть е осждила подъ булото на закона. Народа иска да се отворятъ границитѣ на отечеството и вратитѣ на затворитѣ на всички пострадали въ борбата за своитѣ идеи и убѣждения, прѣзъ онай кървава епоха, която остави мрачни страници въ нашата история. Той иска да се залчатъ присѣдитѣ, да се забрави миналото, да угасне жаждата на партизанскитѣ отмъщения, да се уталожатъ духоветѣ и да трѣгне съ бързи крачки напредъ къмъ извоюването на необходимитѣ обществени реформи и подобрения. Народа е великодушенъ; той има интересъ да прости волнитѣ и неволни грѣхове на своитѣ дѣатели. Неговото великодушие се прояви въ резолюциитѣ на всичкитѣ станали до сега митинги въ полза на амнистията.

Но обърнаха ли нашитѣ управници внимание на изразената воля на народа? Исполниха ли тѣ това, което имъ се налага отъ новото положение на работитѣ, отъ политическата необходимостъ и общественна справедливостъ? Не! Въместо да прогласи още въ самото начало обща амнистия и съ това да даде едно осѣзателно доказателство на народа, че Стамбуловия режимъ е падналъ и законността е възстановена, „интелигентната“ камара направи тъкмо противното. Трѣбваше да се употребятъ почти два мѣсеца за провѣрката на изборитѣ и за прокарване на разни закончета за филоксерата, коневодството и пр., трѣбваше да се приготви една министерска криза, да се сплашатъ събидивиститѣ съ растурипане на камарата и прогласяване

царството на сопата за да имъ се наведатъ по тоя начинъ главитѣ; трѣбваше по напредъ да се гласува единъ драгоновски законъ за прѣстѣпнитѣ дѣяния противъ княза, да се облъче неговата особа въ бронята на неприкосновенността, отъ която да отскачатъ стрѣлитѣ на обществената критика; най сѣгне болшинството трѣбваше да извърши цѣлъ редъ работни постѣпки за да докаже на управницитѣ, че безусловно ще ги поддържа и само тогава чакъ да се туря на дневенъ редъ прѣдложението за амнистията.

Да, едвамъ въ петъкъ на 9-й того слѣдъ дълги разисквания събранието прие по принципъ прѣдложението и го прѣпрати на комиссия за изучаване и докладване въ едно неопредѣлено врѣме. Искане се спѣшностъ, второто четение да стане въ понеделникъ, но болшинството отказа да гласува спѣшностъ.

Общото заключение отъ дебатитѣ е това, че правителството не е паклонно да даде амнистия на всички политически затворници и емигранти. Това най вече стана явно отъ рѣчта на г. Ст. Михайловски. Макаръ да бѣше прѣкъсвалъ съ шумни неудобителни викове и тропание, обаче той разви на дълго и широко възгледетѣ на правителството по тоя въпросъ. Спорѣдъ него не трѣбваше да се пущатъ Каравеловъ, Бендеревъ, Груевъ и другитѣ водители, защото тѣ не искали да „ударятъ позорния печатъ на своето минало“, не сж раскаяни въ своитѣ грѣшеници и най главно за това, че тѣ щомъ се пуснатъ на свобода щѣли да поведатъ борба противъ корупцията и държавния строй и тогава щѣло да настане „сѣчь, моръ и огънь въ отечеството“.

Тия съображения сж не само несъстоятелни, но още крайно упизителни за княза, който спорѣдъ г. Михайловски не може другоиче да царствува, освѣнъ като държи въ затворитѣ и като лишава отъ правото на отечество най виднитѣ обществени дѣатели и бивши държавни мъже. Нима княза е толкозъ не популяренъ въ страната?! Нима сждилищата, войската, полицията, тоноветѣ и пушкитѣ, както и всичкитѣ други охранителни и притѣснителни сили, не сж достатъчни за да го оградятъ отъ каквито и да било посегателства?! Нима сегашния държавенъ строй у насъ е толкозъ расклатенъ за да не може да противостои на политическитѣ борби на разнитѣ партии?! И отъ гдѣ вий знайте, че Каравеловъ или Бендеревъ сж рѣшени да „събарятъ държавния строй“ и да хвърлятъ страната въ анархия?! Питаете ли ги, казаха ли ви? Или защото г. г. Рачо Петровъ и Стоиловъ — Начевичъ се боятъ да не имъ сѣднатъ на министерскитѣ мѣста?! Кой ви е далъ право да наказвате хората за тѣхнитѣ бждѣщи грѣхове, за мислитѣ и намѣренятия имъ, въображаеми злосторства, които щѣли да извършатъ, ако се пуснатъ на свобода?! Въ името на какъвъ принципъ вий искате да продължавате и за напредъ политиката на партизанскитѣ гонения и отмъщения?! . .

Много голѣма честъ правите вий на „водителитѣ“ като смѣтате, че тѣ сж всичко, че тѣ възбуждатъ населението. Вий имъ предавате много голѣма сила.

Знайте ли, кои сж истинскитѣ подбудители на населението? Това сте вий, правителственното болшинство въ камарата, което не иска да удовлетвори народнитѣ желаниа. Вий именпо възбуждате народа съ вашитѣ несправедливи и сѣспателни закони. Вий го бунтувате, защото освѣнъ че не му давате, по му и отнемате това, безъ което той не може да живѣй човѣшки животъ, да се развива свободно и правилно. За да властвувате спокойно, вий жертвувате невиннитѣ ваши политически противници, като ги оставате да гниятъ въ затворитѣ и да се скитатъ не мили не драги по чужбина.

Е добръ, вий високо протестираме противъ такава една политика. Ний социалиститѣ искаме да се освѣти на дѣло въ нашия общественъ животъ една нова политика, политика не на прислѣдвания и партизански отмъщения, а на умиротворение, политика, която да има за единственна цѣль да пазя интереситѣ и правата на гражданитѣ посредствомъ цѣлъ редъ обществени прѣобразования и подобрения на работното население. Ний искаме да се не прислѣдва никаква партия за своитѣ политически убѣждения, и то не защото прислѣдваицата сж вѣрни най много за нашата партия. Напротивъ, тия прислѣдвания колкото и да сж вѣрни лично за отдѣлитѣ дѣатели, обаче за движението изобщо тѣ не само че не вѣдятъ, но още по силно го распалватъ. И това се разбира, защото социалистическото движение не е плодъ на нѣколко распалени и врѣменно увлечени глави, които възбуждатъ населението. Ако бѣше така, Стамбуловъ най много можеше да го унищожи. Това всемирно движение е плодъ на економическото и общественно развитие. То черпи своята сила въ народнитѣ страдания, които се увеличаватъ и най главно благодарение на вашата политика.

Ето защо въ интереса на всички партии у насъ е да се въстанови пълно политическата свобода, да се даде просторъ на всички обществени дѣятелности. Първата стѣпка къмъ това е амнистията. Ако не дадете обща амнистия, вий ще признайте правото на едно тираско малцинство да терроризира своитѣ политически противници. Вий ще оправдайте всичкитѣ произволи и насилни вършени цѣли осемъ години надъ гражданитѣ отъ дивото вжтрѣшно убѣждение на падналиа тиранинъ Стамбулова. Вий ще пасърдите новото „морално влияние“. Вий ще извършите една най въпиюща несправедливостъ, защото мнозина отъ депутатитѣ въ сегашната камара, па даже и двама отъ министритѣ сж участвували въ сжщитѣ сжбития, и сж биле емигранти заедно съ ония лица, за които днесъ се иска амнистия.

Най главната опасностъ ако не се амнистиратъ всички, безъ изключение и на водителитѣ, е тая, че общата амнистия ще виси

като демоклиевъ мечъ надъ главитѣ на управляющитѣ и страната пѣма да има спокойствие. Вѣрата на народа въ днешната „справедливостъ и законностъ“ още по силно ще се расклати, и отговорността за послѣдствитѣ ще падне върху днешнитѣ управници. Прочее, избирайте.

Н. Габровски.

ВЪТРЕШНА ХРОНИКА

— По настояването на Търновската постоянна комисия, г. Стоиловъ е расутрилъ Дръновски общински съвѣтъ. Главната причина за расутрието му е, че въ състава му влизатъ наши другари, между които и другарѣтѣ ни М. Войчиновъ, противъ когото се опълчили всичкитѣ Дръновски думбазы. Тѣ се боятъ, като отъ огънь, отъ социалистическата пропаганда, която тия ни другари енергично водятъ въ цѣлата околина, и г. Стоиловъ, върховния приставъ, подава имъ рѣка противъ насъ. Той не е забравилъ приятелѣ си Стамболова и превратаджийскитѣ времена; навикалъ да приема свобода и законностъ; наопаки, захваща отъ тамъ, отъ гдѣто захвана и Стамболовъ, — отъ отдѣлни преслѣдвания противъ социалистѣтѣ. Пактътъ е много хлѣзгавъ. На Дръновскитѣ ни другари предстои да докажатъ въ повторното избиране на общински съвѣтъ, че никакви преслѣдвания не могатъ да спратъ распространяването на социализма.

— „Ако искате добро управление, дайте ми право да интернирамъ“, — това е казалъ Стоиловъ на нѣкои депутати, когато се отворила дума за приемането на 27 членъ отъ закона за полицията. Може ли да има по голѣмо противорѣчие въ това искане на Стоиловъ, съ онаи гюрютни, които той дигаше противъ Стамболовитѣ интернирвания? Стамболовъ съ тоя членъ най много прилагаше своето вътрѣшно убѣждение. Сега Стоиловъ така също иска, когато му скимне, нѣкъ отъ всѣкаква законностъ, за раскарва българскитѣ граждани отъ единъ край на България до другий; сега, също както при Стамболова, Стоиловъ иска да преслѣдва съ интернирване, като бездѣлници, борцитѣ противъ тиранията, най честнитѣ и доблѣстни граждани, които иматъ смѣлостта да нѣматъ опона работниѣ предъ безаконията, каквото иматъ ничтожествата въ Събрание то на цело съ д-ръ Цачевицъ. Като измѣни на онаи законностъ, която прокламира слѣдъ 18 Май, Стоиловъ иска да тероризира всички ония, които искатъ да я поддържатъ съ рискъ на своето жертвование за свободата. Но слѣдъ ония золумци, които тоя новъ тиранъ извърши, слѣдъ онзи патисекъ, когото Стоиловъ упражнява това Събрание, за нѣщо не може да бѣде чудно тоя искане на Стоилова да интернира и да бѣде Стамболовски хазини надъ цѣлата страна. Слѣдъ распускането на Събрание то насъ ни очакватъ нови безакония. Българскитѣ граждани трѣбватъ да се организиратъ за нова борба. Не Стамболовъ а стамболовщината трѣбва да падне.

СЛѢДЪ ПОБѢДАТА.

(Нидили).

Денътъ превали, настѣпва пощта и прошарватъ изъ тъмнината неприятелскитѣ лагери, — лагеритѣ на „позорно“ отстъпвающитѣ сръбски пълчища и на плачуущитѣ се слѣдъ тѣхъ „Сливничски герои“. Ядовитъ вѣтрецъ се носи подъ ясното звѣздно небе и навѣва на всичко скрежно вцепенение. Огньоветѣ и отъ двата бивоака, въпреки страшнитѣ часови, поздравихъ се най радушно. Офицеритѣ и отъ самъ и отъ вѣдъ сж еднакво топло облѣчени, а войницитѣ — еднакво окжсани.

Отсамнитѣ офицери се грѣжатъ край грижливо наклонени огньове, черпикътъ се съ първостепененъ конякъ и съ прѣломена гордостъ въздишатъ... Какви въздишки, Господи! Носитъ се тѣ изъ цѣла Сърбия, поемватъ се отъ сърдцераздирателния народенъ плачъ, а гнѣвно пламналитѣ горделиви погледи на богатши и управници, на учители и попове така и думатъ на плачуущитѣ:

управници, на учители и попови това и думатъ на плачуущитѣ:

— Забравете гладътъ и студътъ, сиповетѣ и братията си, мжжетѣ и бацитѣ си! Не чуете ли? — Ний побѣдихме! Ний прославихме своето отечество!

Отвѣднитѣ офицери се грѣжатъ край грижливо наклонени огньове, черпикътъ се съ първостепененъ конякъ и съ прѣломена гордостъ въздишатъ... Какви въздишки, Господи! Носитъ се тѣ изъ цѣла Сърбия, поемватъ се отъ сърдцераздирателния народенъ плачъ, а гнѣвно пламналитѣ горделиви погледи на богатши и управници, на учители и попове така и думатъ на плачуущитѣ:

— Забравете студътъ и гладътъ, сиповетѣ и братията си, мжжетѣ и бацитѣ си! Не видите ли? Победихъ ний! Стѣхството се опозори!

А тѣзъ, що палжатъ огньоветѣ по бивоацитѣ и тѣзъ, що плачатъ по цѣла България и Сърбия, тѣ духатъ въкопанелитѣ си рѣдѣ,

буждение да се запрети окжтателно, или же ако желаятъ да упражняватъ въ респектъ къмъ еснафския ни, Височайши угвърденъ уставъ.

Русенский Хлебарски Еснафъ.

Читателитѣ помнятъ, че есния тоя капиталитѣ г. Ионовъ бѣше казалъ въ събрание то, че „отъ сиромаситѣ нѣма полза“. Сега неговата мисль показва, че отъ сиромаситѣ даже тоя лично има голѣма полза, а камо ли държавата; тоя има нужда отъ паритѣ на 600 души-фурунджий майстори и работници, и за тояв нека съ убийствена конкуренция да накара зорлѣтъ да купуватъ брашно отъ неговата фабрика. Но ако г. Ионовъ е изтъгаль, тоя е казалъ и една истина: ако работницитѣ и сиромаситѣ имаха болшинство въ Народното Събрание, тогава разбира се тѣ не щѣха да бѣдатъ полезни за него, защото биха унищожили грабежътъ на неговитѣ събрания фабриканти лихвари.

— Какъ се раздаватъ пенсия. Въ Вратца има единъ богатши, на име Симеонъ Подбалкански, или даскалъ Симеонъ, както е извъстенъ въ града. Той притежава една бая, която струва около 40.000 л., една къща около 15.000 л., и други нѣкои недвижими имоти за други 15.000 л.; освѣтъ това отъ други нѣкои непокрити стѣжания, отъ които получава годишно 5—3,000 л. И този именно човѣкъ, отгорѣ на всичко това, получава мѣсечно по 200 л. Социалистѣтѣ искаха пенсия за всичкитѣ граждани, които сж неспособни за работа, а адюкатитѣ на болшинството казаха, че ний проповѣдваме мързела. Тогава нека ни каже г. Бобчевъ, ако паистина вѣрва, че ний проповѣдваме мързель, защо се бѣи тоя отъ такава проповѣда, когато мързела се поддържа и такава възнаграждава отъ днешната държава? Тая смѣна държава упражнява онова правителство, което казва, че „който има ще му се даде още, а който нѣма взима се и онова което има“, и когато социалистѣтѣ искатъ да обърнатъ това наопаки, когато тѣ поддържатъ, че само „който работи, трѣбва да яде“, то защитницитѣ на богатската класа казватъ, че защитницитѣ нама мързель; тѣ извъртватъ фактитѣ като всѣки адвокатъ шарлатанъ. Г. Подбалкански не само би живель охолно безъ всѣкаква пенсия, но самъ изъ свой джебъ може да даде пенсия даже и на г. Бобчева.

Единъ произволъ на полицията.

Ний съжализваме, че поради късното съобщение пропуснахме о време да съобщимъ, че на 12 Октомврий полицията въ Свищовъ е арестувала всичкитѣ ни другари работници, които се намѣрили случайно безъ работа. Единъ стражаринъ Ангелъ Данковъ, който се е отличилъ и по изборитѣ на 11 Септемврий, билъ до толкова грубъ, щото при всичкитѣ протести на работника Негко Висковъ, го е напусвалъ и силомъ тикналъ въ затвора. Тоя работникъ е напусналъ работата по причина на болѣсгъ и въ затвора не го е очаквало друго, освѣтъ още повече да се разболѣе. Но горния стражаръ, който е познатъ въ Свищовъ по своята грубостъ и раз-

а отъ думитѣ имъ, отъ въздишкитѣ имъ, отъ очитѣ имъ се носи едното и също стѣнание, стѣнанието отъ гнета на робството, което безчетно ги нижи на куршумъ; отъ гнета на сироманията, които прѣждевременно ги трупа въ майката черна земя отъ незгоди, гладъ...

Тѣ въ отвѣдния лагеръ отиватъ за дърва или се вращатъ и си думатъ:

— Е, Живко, какъ ти се чини? Ще ли се още стрѣлимъ?

— Не щемъ, Джуро, навихъ ни.

— И мене тѣй се чини. Навихъ ни и туй то. Трѣбва да си ни пустижтъ.

— И ще ни пуснатъ, Джуро, щжтъ. Битката е саде да виджтъ кой ще навие. Е, навихъ тѣ и ще ни пуснатъ.

— Ще си доджтъ! — се носи по цѣла Сърбия и надѣденъ въздижтъ се чуе отъ младо и старо: отъ дѣца за бащи, родители за сипове, сестри за братя, — отъ гладнитѣ домочадци за прѣхранвачитѣ си.

Тѣ въ отсамния лагеръ.

Подпоручикъ Кавалчевъ зема подъ ража

вратен живот не искал и да че справедливите заявления на работника. Полицията е принуждавала арестуваните да напуснат града, при всичко че тѣ тамъ сѣ искавали своята прехрапа.

Ний не вѣрваме, че това вмешателство на полицията въ частния животъ на хората е станало безъ знанието на пейния шефъ, авторътъ не „моралното влияние“ г. Стоиловъ, който отъ 18 Май води една лицемѣрна политика всрѣдъ най чудовищни произволи на властѣта, вършени подъ негова команда.

На плѣниците на тоя господинъ лежатъ вече сумма прѣстѣпления; подъ негово ръководство полицията хазийнички безнаказанно въ цѣлата страна, както е хазийничела преди падането на тирана. Това му казва самиятъ Стамболовъ чрезъ своя в. „Свобода“, който се хвали, че като е тѣкалъ правата на гражданитѣ, поне не е билъ такъвъ лицемѣрънъ като г. Стоилова.

За работницитѣ обаче е все едно, дали прикрито или явно се тѣпчатъ тѣхнитѣ граждански и политически права. За тѣхъ ще трѣбва още единъ 18 Май, който да подебче силата на военната шайка и на джапдарския махмузъ, съ помощта на които Стоиловци и Радославовци турятъ свойтѣ заповѣди по високо отъ народната воля. До гдѣто тая дата не се повтори съ една много по наложителна сила, до тогава българитѣ не могатъ да очакватъ повече гарантирана свобода и законностъ, колкото високо и да се прокламира тая законностъ отъ най високни върхъ на държавната машина.

ПОЛОЖЕНИЕТО НА СЕЛЕНИТЕ.

Урумъ-Ени-Кюйския държавенъ бирникъ е егзекутиралъ прѣдъ нѣколко дни селенитѣ отъ Урумъ-Ени-Кюй (Айтоско) за ланския десѣтъкъ и теллилина продавалъ повече отъ 40 чифта добитѣкъ (воллове, конѣ и др.). Воллове, които стрували повече отъ 300—400 лева, намѣрили цѣна 100 лева най-много, — цѣла съсипия. Всички осекждали бирника гдѣто е егзекутиралъ толкова добитѣкъ изведнажъ; защото, ако билъ по малко секвстирани добитѣкъ, то той можалъ е да намѣри и по-голяма цѣна и съ това цѣло да се облъчи неспосното положение на нашия земеделецъ! Добръ е, че и такова състрадание се явява у нашитѣ хумани буржуа.

Селенитѣ роптаятъ, че ги лѣгали по врѣме на изборитѣ, като имъ казвали, какво шумъ се избержѣтъ деннитѣ ни окр. свѣтници и Н. Прѣдставители, данцитѣ цѣли да се намалятъ, а недоборитѣ — опростятъ (?) На лѣжата краката смъси. И съ лѣжитѣ си буржуазнитѣ ни партии показватъ на населението своята несъстоятелностъ да помогнатъ на неговото доожение.

И. О.

подпоручикъ Драгиева и трѣгнахъ шепнешкомъ. Трѣбва да е получилъ писмо отъ нея... Навѣрно има нѣщо и за оная...

Такъ!... Такъ! — сѣче се дърво и звукътъ лекъ се носи тѣжно изъ глухата корина. *)

— Проклѣто дърво, да го вземе дявола! — не се сѣче... Петко, дай си пожа бе! Мой ептенъ се назъби!

И зима Стоянъ Петкова поижъ, на сѣче:

— Такъ!... М... и на Сърбия

— такъ!... Че и на България — такъ!...

Та и на Милапа — такъ!... Че и на...

— хм, отсѣче се! Тичай Петко да накладешъ

огня!... Окапахъ ми прѣс...

— Хей, войникъ, какво ти брътвишъ! —

връсна началнишки гласъ надъ разпсувалия

се войникъ.

Това бѣхъ двамата подпоручици.

— Виноватъ, Г-нъ подпоручикъ!

— Безобразникъ! Задржзнали му биле

Една политическа брошура.

Не отдавна въ София излѣзе отъ печатъ една брошура подъ название *Радославовъ и неговата политика*. Авторътъ ѣ г. Д. Христовъ си е поставилъ благородната задача да проследи политическата дѣятелностъ на г. Радославова и неговитѣ партизани отъ кръвнитѣ сонаджийски времена до днесъ. Като разгледва послѣдствитѣ отъ преврата на 6 Септемврий 1885 г., той анализира всичкитѣ по пататѣнци събития, които се проточиха отъ тая дата и дохожда най сѣгнѣ до днешното политическо състояние на България, при което една нищожна фракция, съ позорно минало, каквато е Радослависката, се стреми да вземе управлението на страната и да повърне времената до 18 Май.

Това стремление на Радославова и С-не не може да не възмущава всѣки искренъ защитникъ на нормалното развитие на нашитѣ общественно-политически отношения. За такива защитници свободата на писанието, говорението, събранието и сдружаването като едно необходимо условие, не е и не може да бѣде едно пусто начало. А оная тѣспоегоситическа борба за властъ, която Радославовъ води, не може да докара друго, освѣнъ стѣснени и тирания.

Ний нѣваме възможностъ за сега да се впуснемъ въ едно подробно разглеждане на горния боршура. Но не можемъ да испуснеме случая за да забѣлжимъ, че ти прѣдставлява единъ опитъ за проникване въ дълбочинитѣ на нашитѣ общественно-политически отношения и хвърля свѣтлина върху цѣлата пустота на лѣжливи демократизъмъ, съ когото радославиститѣ догдѣто сѣ въ оппозиция искатъ да замазватъ очитѣ на обществото.

Но какъ погледнахъ на тая брошура самитѣ радослависти? И какъ можехъ да отговорятъ на ония енергични изобличения на тѣхнитѣ тиранически стремления, които срѣщаме въ брошурата? Вѣрни на свои обичай да отговорятъ съ псуви, тѣ и тоя пътъ направиха скъщото. Списанието „Разумъ“, редактирано отъ писачитѣ на „Нар. Приятелъ“, отидохъ до тамъ, за да припишатъ тая брошура не на дѣйствителни и авторъ, а на г. Величкова, единъ отъ водителитѣ на опозореното болшинство въ Н. Събрание; и знаете ли по какви съображения тѣ казватъ така? Редакторитѣ му знаели, че г. Хр. е билъ тогава едва на 15 год. и не може да знае за ония събития, за които пише въ своята брошура. Между арменцитѣ има такава приказка: препирали се баща и синъ; понеже синътъ билъ по-ербапъ въ аргументитѣ си, бащата яростно извикалъ:

прѣстѣтъ и псува отечеството си... Ти участвува ли при Сливница, бе?

— Тѣй вѣрно, Г-нъ подпоручикъ!

— Отъ коя рота си? какъ те викатъ?

— Отъ 3-а рота, Стоянъ Драгневъ, господинъ подпоручикъ!

— И!... това е Стоянъ!... — обади се Кавалчевъ, дръпна Драгиева и му пришеппа:

— Остави се... чудно... Тоя спаси знамето...

— Какъ?!

— Тоя спаси знамето... ще получи кръста...

Сѣдѣтъ Стоянъ и Петко до огъня. Стоянъ отлепва замръзналитѣ партенки отъ прѣстѣтъ си.

— Ама че случка, Стояне!

— Зарѣжи жъ!

— Ама прѣкалѣхъ жъ, бе брате! На, навихме ги — що ни още силѣтъ въ тая грозна зима, по тия калове?

— Остави се... Да съмъ си на прѣдпѣния халъ, право ти казвамъ, на край

„мълчи, хлапакъ, ти какво знаешъ? Моето чене е по-голямо отъ твоята глава“. Излиза, че за съединението на 6 Септемврий могатъ да мислятъ право само неговитѣ автори и мустанитѣ съвременници; тогава излиза още, че и историчитѣ на бѣдѣнитѣ поколѣния не ще могатъ да мислятъ правилно за събития, които днесъ ставатъ. Ето съ каква диза логика, диктувана отъ партизанска слѣпота, радославиститѣ искатъ да откажатъ на своитѣ изобличители способността да оцѣняватъ тѣхнитѣ разорителни за страната авантюри! Като знаятъ по себе си, че слѣпо слѣдватъ разни политически ментори, безъ да могатъ самостоятелно да сѣдятъ за работитѣ, тѣ приписватъ тая черта и на своитѣ противници. Но такива съображения притурятъ само нови пули къмъ старитѣ.

Шарлатанствующий радославизъмъ, който се бичува въ брошурата на г. Христовъ, е безсилепъ предъ всѣка критика.

ПО НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ.

Засѣданне XXXV (Петъкъ, 9 Декемврий).

Засѣданието се отвори въ 3 ч. слѣдъ обѣдъ. Министерската криза разрѣшена. Министъръ-прѣдсѣдателъ прочете указа за назначаване новия кабинета. Слѣдъ това се прѣстъпи къмъ разглеждане прѣдложенията за амнистия. При всичко, че въ едно отъ минжлитѣ засѣдания бѣ рѣшено да се туря на първо мѣсто отъ дневния редъ прѣдложението на Китанчева (за всеобща амнистия), ала то пакъ се прѣдшествоваше отъ прѣдложението на Добриновичъ тоже за амнистия. Бюрото произвольно е измѣнило рѣшението на Събрание; на това никой не протестира.

Добриновичъ развива своето прѣдложение за амнистиране всички емигранти и политически прѣстѣпници отъ 1886 г. на насамъ.

Г. Китанчевъ счита тоя въпросъ за много важенъ. На политическитѣ прѣстѣпници въ другитѣ образовани държави се следа малко по другояче, отколкото на обикновенитѣ, понеже тѣ дѣйствуватъ не за лични интереси, а поветето за общо добро. Ако законодатели прѣдвижда за тѣхъ наказания, то не е за туй, че ги счита безправствени, тѣхнитѣ дѣйствия вѣчатъ извѣстни резултати за цѣлото общество. Отъ друга страна сѣщо тѣй политическитѣ прѣстѣпници, като происхождатъ при извѣстни обстоятелства и настроения, които се мѣнятъ, сѣ ефимѣрни, врѣменни. Днесъ когото всички считатъ за прѣстѣпникъ, дохожда врѣме когато да го дигатъ на рѣцѣ. Примѣри за това историята много ни дава. При туй политическитѣ прѣстѣпници сѣ хора страстни, силно любящи своето отечество, искренни и неотклоними отъ свои начинъ на дѣйствия. Тѣ прѣзиратъ всичко, и родини, и родители, освѣнъ само своя идеалъ, за когото сѣ готови да се жертвуватъ. Тѣ сѣ най дѣятелнитѣ, най выдающитѣ се членове на обществото и всѣкого излизатъ на чело въ врѣме на междоусобицата, на които и ста-

свѣтъ одвамъ... Зеръ не ще е по-зло отъ туй я! Ама га си смислѣ дома, братко, калпакъ ми дотѣгва... Знаешъ, заборчѣлѣхъ... И на какъвъ изѣдникъ!... Ехъ! А тейко боленъ... Пѣкъ жена, дѣца... Ехъ!...

О! това „ехъ!“ се поси на дѣлѣжъ и на ширъ по цѣла България; него шепне пощната виявица по всички комини и пукпатини, на всички голи гърбове и гладни стомаси; шепне го съ погребалешъ напѣвъ надъ бойното поле, безъ да спомни били за нѣкакво „отечество“ и за нѣкаква „слава“...

Зора се сипва, войскитѣ се пробуждатъ и пакъ по калъ и пакъ по спѣгъ трѣгва „весело и гордо юначната млада Българска армия“ слѣдъ „тъжно и позорно“ отсѣгпвающитѣ сръбски войски съ своитѣ „калени генерали“...

Бурнасъ 1894 год.

А. Т. Страшимировъ.

*) Разказваното по надолу е дѣйствителенъ фактъ.

вать жертва. Кой ще отрече това? Не стои ли прѣдъ насъ Руссе и пр.? Но когато се уталожатъ духоветъ винаги прѣта на народа ще се кае за своитѣ дѣла, но тогава обичае пакъ да се прощава и то не само за туй, че го извежда хуманността, но и за туй, че това го извеждатъ и отечественитѣ интереси. Ще се намѣрили нѣкой, който да каже, че отмищението трѣбва да е вѣчно, и че трѣбва да се откажемъ отъ милострднето, за да се удовлетвори тия, на които се струва, че инакъ щѣло да бъде злѣ (Д-ръ Цачевъ го прѣкъсва; Китанчевъ: срамота е да говоришъ противъ и ти, който лежа въ затвора). Ето защо той иска амнистиране на нашитѣ емигранти и нашитѣ политически затворници отъ освобождението насамъ; и то нека всеобща, безусловна амнистия. „Ний или трѣбва да опростимъ всички, или всички да сѣдимъ.“ Кое ще бъде по хубаво? Не забравяйте че човѣкъ емигрантъ, лишенъ отъ възможността за сѣществувание, може да се поколебае въ своя характеръ и стане оръдие на всѣка чужда държава. А това желателно ли е? Друго. Отъ това ще се възползватъ нѣкои хора, които да намѣрятъ нови прѣдлози за спасение на отечеството, и ще поднадимъ подѣдна нова тирания. Съ амнистията ожесточението ще нечезне и всѣки, който напрѣдъ е ималъ намѣрение да „посѣгне“, не ще сѣмѣ слѣдъ това“. Освѣтъ туй, оратора иска амнистия още за туй, че у насъ сѣществували всияци редъ дѣла по изборитѣ, наслѣдие отъ бившия режимъ, на които едно реакционно правителство може да даде ходъ. На свѣршекъ, той е съгласенъ, ако се приеме по принципъ прѣдложението му; да се прѣпираги на комиссията, но съ условие, щото второто четение да стане въ понеделникъ, а третото въ вторникъ.

И. Габровски. Той не вѣрва, че може нѣкой да бъде противъ амнистията безъ да измѣни на свои мандатъ. Народа на вѣдъ се е произнесалъ въ полза на амнистията и ний сме само отражение на оня гласъ, който се разнася отъ една край на отечеството до другия: да се отворятъ границитѣ на отечеството, да се отворятъ вратитѣ на затворитѣ за тия, които сѣ били жертва на една тирания. При рѣшаванieto на тоя въпросъ не трѣбва да се ръководимъ отъ нѣкакви партийни различия, антагонизми, а отъ възпущитѣ нужди народни. Ако не дадемъ амнистия ний сами сѣбѣ си отричаме, ний отричаме сѣществуванието на новия режимъ. Ний ще признаемъ правото на едно меньшинство да терроризира обществото, всички произволи ще сметемъ за законъ; а съ това ще покажемъ, че сме наскѣдне на оня режимъ, когото сме дошли да ликвидираме. По нататъкъ, той вѣрва, че ще се даде амнистия още затуй, „че между насъ има депутати, които сѣ били другари на емигрантитѣ и сѣ участвували въ всички комплоти.“ Оратора не се бои отъ въпроса: като се възврънатъ емигрантитѣ да ли ще мируватъ. „Ний имаме закони за това, държавата е охранена съ всички притѣснителни закони. Не ви ли стигатъ полцията, войската, сѣдилищата, за да въспрете лошитѣ намѣрени?“ Сжко тѣй, той иска амнистия всеобща. „Ний трѣбва да забравимъ всички кървави страници и като искаме да провъзгласимъ епоха умиротворителна, трѣбва да дадемъ всеобща амнистия. Въ противенъ случай ний ще расклатимъ чувството на справедливостъ и ще докажемъ, че се водимъ отъ чувството на отмищение, като при туй постоянно ще имаме страхъ отъ онеправданитѣ лица“.

Ст. Михайловски, който отъ дълго не бѣ се явявалъ на трибуната показа на яве още единъ пакъ ретрограднитѣ, досущъ консервативнитѣ идеи, които се прѣплитатъ изъ неговата „поетическа“ глава. И ний искаме ли да изучите типътъ на единъ български ретроградъ, то непременно трѣбва да имате прѣдъ видъ автора на „Поетата на злото“. Като започна съ едно „поетическо“ прѣдисловие за „че свободата е немислима безъ покорството на властията, авторитета“ и като доказа „че спасението на отечеството е най-върховния законъ“ (чети „важнитѣ убѣждения“, отъ което си патихме 8 години), той завърши съ молба за отхвърляне прѣдложението на Китанчева. Той иска да се даде правото на правителството да дава амнистия, съгласно закона отъ 1888 год. Той се бои много отъ емигрантитѣ, които били противъ държавния строй и които, ако се завърнали, щѣли да положатъ стравата на нови испитания, прѣдъ които досегашнитѣ, щели да бѣдѣтъ играчка. И тогава именно, прибави напий поетъ, ако се позиватъ комплотаджии „всички честни граждани, не ръкоплящатъ на Н. Ц. Височество, ако даде управлението въ една желязна ръка, на единъ чилимски престо.“ (Вижда се, затова нашето болшинство благодарни на княза, гдѣто 8 години търпи да се тиранизира народа). Ний съжеляваме, че не можемъ да при-

вѣдемъ цѣлата рѣчь на напий поетъ, за да видятъ нашитѣ читатели, какво може още да изтѣже отъ устата на единъ човѣкъ ужъ на науката, бивши професоръ. Та не напразно нѣколко пкти биване прѣкъсванъ съ заглупителнитѣ тропания и викове: *долу, долу!*

Д. Марковъ е за амнистията. Губидѣликовъ иска да се прати въ комиссията прѣдложението на Китанчева. Вачковъ не е съгласенъ съ Губидѣликова. Той иска съгласно чл. 15 отъ Конституцията, още сега да се произнесе Събранието за прѣвъ и послѣденъ и жтъ: дава ли амнистия, или не. Говори въ полза на амнистията.

Чрѣвъ гласуване прие се по принципъ прѣдложението на Китанчева (всеобща амнистия), това на Добриновичъ се отхвърли. По отхвърли се исканieto да се даде сигнпостъ на приетото по принципъ прѣдложение. Остава да се докладва на второ четение, кога му дойде врѣмето: а това врѣме да да ли ще дойде, тѣй като има още нѣколко дни да засѣдава сесията, а пакъ бюджетитѣ още не сѣ захващани. Да, забравихме да кажемъ, че консервативнитѣ и частъ отъ съединитѣ, другари на емигрантитѣ, не гласуваха за амнистия. Е, тѣ вече иматъ свои министри (Велчковъ и Маджаровъ) що имъ трѣбватъ прѣжитѣ другари.

Слѣдъ това се приеха на барзо по принципъ на първо четение цѣлъ редъ законопроекти и мнозина отъ депутатитѣ бѣха си отишли, когато доде редъ на прѣдложението на г. Такева за отмищение чл. 27 отъ закона за полицията, който дава право на властитѣ да интернира гражданитѣ. Най напрѣдъ никой не се иска за противъ прѣдложението. Само г. Стоиловъ, министръ на вътр. дѣла, за удивление на всички стана да убѣждава прѣдставителитѣ, че не трѣбва да се отмищява помѣнатия членъ, защото ако искате добро управление, дайте право да интернираме, което намѣрихъ за добръ. Закона самъ по себѣ си не е лошъ стига да се прилага както трѣбва, а за това била гаранция днешното честно, модерно правителство.

Такевъ оборва на дълго и на широко мотивитѣ на г. Стоилова. Доказва, че 27 чл. отъ закона за полицията не сѣществуватъ въ никои конституционна държава; че понятието бѣздѣлникъ е много разсѣжко и като е прѣдоставено на всѣки окол. началникъ да го тълкува, винаги гражданитѣ ставатъ жертва на произволи. Той напомни факти отъ миналий режимъ и намира, че въ името на свободата трѣбва да се унищожи интерниранieto. Маджаровъ поддържа интерниранieto.

И. Габровски. Възмутенъ отъ рѣчта на г. Стоилова, оратора протестира високо отъ името на всички интернирани противъ полицейския произволъ, който се проповѣдва явно отъ министерската маса. Той не намира никаква разлика между сегашнитѣ доводи на модерния министръ г. Стоилова и ония на Стамболова, изказани въ 1888 г. отъ това сжщото мѣсто, когато се приемаше закона за полицията. И тогава се казваше сжщо, че закона е за вагабонтитѣ, а не за честнитѣ и съ занятие граждани; едно честно правителство като стамбуловото нѣма да интернира и пр. Обаче ний знаемъ, сега какво значи чл. 27 отъ зак. за полицията, защото най честнитѣ хора го испитаха на гърбътъ си, паднаха жертва на полицейския произволъ. Вий искаме и за напрѣдъ да практикувате административната силка, интерниранieto, което никдѣ не сѣществувало, на даже и въ деспотическа Русия напослѣтъкъ Николай II го отмиши. Казватъ, че едно лошо правителство и да нѣма законъ пакъ ще интернира. Чудно е, че това го говорите. Ами ако е тѣй, тогава по добръ да нѣма никакви закони, защото лошитѣ правителства ще ги нарушаватъ, а добритѣ и безъ тѣхъ могатъ. Или законитѣ спорѣдъ васъ не сѣ юзда за приетиницитѣ и гаранция за свободата и правата на гражданитѣ. Оратора показва опасността, която ни грози за напрѣдъ, ако остане въ дѣйствието това диво сръдство — интерниранieto. Вземете си урокъ отъ падналия си събратъ г. Стоиловъ и не повтаряйте грѣшкитѣ, които му изѣдоха главата.

Д-ръ Стоиловъ говори още два пкти за да убѣди болшинството въ необходимостта отъ интерниранieto. Работническото болшинство, което въ началото сѣ ръкоплѣскани посрѣщна прѣдложението на Такева, слѣдъ рѣчта на министъра гласува за отхвърлянето му. Позоръ! И тѣй чл. 27 отъ закона за полицията остава въ сила и за напрѣдъ.

Засѣданието се закры въ 9 ч. вечерта.

РАБОТНИЧЕСКИ ИНСПЕКТОРЪ.

— Издѣлжилъ се съ юмруци. Слугинята Каролина Томанъ се напзарила при притежатели на хотелъ „Македония“ Н. Кондасъ по 30 л. на мѣ-

сець. Слугувата при него 3½ мѣсеца; въ туй врѣме се разбогѣла и нѣколко дена не можала да отиде на работа повече. За това тя поискала да ѝ заплатятъ дължимото. Но г. Кондасъ ѝ отбилъ 10 лева 80 ст. Недоволна отъ това, тя повторно отиде при него заедно съ мъжа си, за да иска да ѝ заплати недоплатеното. Но г. Кондасъ вмѣсто да ѝ послуша молбата, исплатилъ се, като ѝ сълъ нѣколко удари съ юмрукъ. Мъжа ѝ сѣмъ пострадалъ, като скочилъ за зацѣпѣва жена. Разбира се, г. Кондасъ знае, че за такива погрѣшания съ честта на работника нѣма кой да дирва, за това си и позволява да истезава емищна жена.

— Вчера на 12 т. м. работницитѣ отъ печатницата на Вълкова, на брой 40—50 обявили стачка, за гдѣто не имъ се е заплатило отъ два мѣсеца. Настоятелството на Ц. Р. П. С. дикатъ кани всичкитѣ печатари работници отъ другитѣ печатници да подкрѣпятъ гревиститѣ. Канимъ така сжщо работницитѣ да бѣдѣтъ солидарни. Въ тѣхната солидарностъ е тѣхната сила. Когато сѣ съединени тѣ могатъ да извоюватъ своитѣ справедливи искания.

Изтѣзе отъ печатъ НАРОДЕНЪ КАЛЕНДАРЪ ЗА 1895 ГОДИНА

Съставенъ споредъ Maerkischer Landbote
Volks-Kalender

отъ

Н. Билкинъ.

36 стр. голѣмъ форматъ. Цѣна 25 ст.

Съдържанието му е слѣдующето:

За много години — Образованието е твърдѣ необходимо — Вампирътъ (носвенитѣ налози). — Влиянието на нощитѣ налози. — Защо пропадатъ занаятитѣ и земледѣлцитѣ? — Какво нѣщо е революция? — Бѣднитѣ и богатитѣ хора. — За спестяването. — Едно време и сега. — Сѣмъ венностъ е свѣта. — Сегашната наредба. — Занаятитѣ падатъ. — Богатитѣ пиятъ, сиромаситѣ плачатъ — Угнѣ на прѣдприемачитѣ е въ несията. — 4.795.829,615 лева тѣ пари. — Капиталътъ и трудътъ. — Правото на мързеливостъ. — Работническия празникъ. — Работника е равноправенъ гражданинъ съ господаря си. — Единъ искренъ свѣтъ. — Бѣднитѣ социалисти. — Въ края на годината. — Кой може да облекчи положението? —

Въ календара сѣ отбѣлѣзани по знаменитѣ дати: за разни революции, прѣселения, конгреси, учени мъже и т. в.

Календаритѣ сѣ едни отъ достъпнѣ форми за распространяването на социалистическата пропаганда. Нашитѣ другари нападѣ умѣятъ да се ползватъ съ тѣхъ, за да запасятъ нашитѣ идеи и до послѣдната работническа кѣща.

Ний канимъ приятелитѣ ни да се ползватъ преди настѣпването на новата година и да побързатъ за най скоропното распространяване на първия бълг. социалистически календаръ.

Централний Работничес. Печатар. Санданово

ИЗВѢСТІЕ

Къмъ Работницитѣ Печатари.

Прѣдизвѣстиятъ се работницитѣ въ града че въ Печатницата Вълковъ работницитѣ обявили стачка (напуснали работата всички единъ) защото не имъ се е платило отъ 1 мѣсець и се прѣдупрѣдватъ въ интереса работническото дѣло, никой работникъ друга печатница да не отива на работа Вълковъ.

София, 11 Декемврий 1894 год.

Отъ настоятелството.

МАЛКА КОРРЕСПОНДЕНЦИЯ.

Варна — г. Б. Подухиме 20 л. сръбшу Н. К. С. първий колетъ веднага ви пратихме вторий. Съобщава ли сте го получили.

Нанси — г. К. Р. Материала полученъ; ще сѣмъ мѣсти въ идущата книжка на „Денъ“.

Свищовъ — Секретарю на групата Пратиме 45 лева на вашъ адресъ Съобщете за получаването имъ. Пратиме 65 лева.

Печатница „Напрѣдъкъ“ — София

Отговорен редакторъ Ангелъ Ив. Гюзелевъ